

- Гуманітарний фонд;
- Фонд обслуговування та погашення державного боргу;
- Фонд відновлення майна та зруйнованої інфраструктури [6].

На підставі вище викладеного можемо стверджувати, що проблема повоєнного відновлення України є пріоритетом в науково-дослідній роботі багатьох вітчизняних наукових установ, провідних українських науковців, аналітиків, експертів і їхній доробок має мобілізувати все суспільство – і владу, і бізнес, і пересічних громадян до побудови нової країни з соціально відповідальною, сучасною, відкритою, конкурентоспроможною економікою.

Список використаних джерел:

1. Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни: Указ Президента України № 266/2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/2662022-42225>
2. У Комітеті з питань економічного розвитку підтримують план економічного відновлення України. Інформаційне управління. Опубліковано 02.05 2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/222325.html>
3. Трансформація викликів і загроз економічній безпеці держави. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://niss.gov.ua/news/novyny-nisd/transformatsiya-vyklykiv-i-zahroz-ekonomichnyi-bezpetsi-derzhavy>
4. Нарис про відбудову України. Rapid response Economics 1. – CEPR Press, London. – 8 April 2022. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://cepr.org/sites/default/files/news/BlueprintReconstructionUkraine_ukr.pdf
5. Там само.
6. Пилипенко Я. Відбудова України після війни: хто, як і за чиї гроші. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/05/19/687200/>

Ключові слова: парадигма економічної безпеки, відновлення України, джерело фінансування, конкурентоспроможна економіка.

Key words: paradigm of economic security, proceeding in Ukraine, sourcing, competitive economy.

ЖУКОВСЬКА СОФІЯ ТАРАСІВНА

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
аспірантка кафедри фінансів та банківської справи*

ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ІТ-СЕКТОРУ УКРАЇНИ В РЕАЛІЯХ ВІЙНИ

Використання інноваційних технологій вже давно стало невід'ємною частиною кожної галузі. За відносно короткий проміжок часу

сфера інформаційних технологій із другорядної галузі, перетворилась на один з головних драйверів світової економіки, ставши каталізатором трансформацій у інших індустріях.

ІТ галузь в Україні – це не лише одна з найбільш динамічних і швидко розвиваючих галузей в Україні, але й фактично сфера номер один серед експортних індустрій в Україні.

Стрімке зростання індустрії більше ніж на 50 % протягом 2019–2021 років продовжувалось до самої війни. Згідно з даними Національного Банку України, в лютому 2022 року досягло найвищого за всю історію українського ІТ-ринку щомісячного показника експорту – 839 млн дол. США, що на 43 % більше за аналогічний період 2021 року (480 млн дол. США).

За підсумками 2021 року галузь забезпечувала 37 % експорту комп'ютерних послуг та \$6,8 млрд надходжень до економіки України, сплатила податків та зборів на 23,5 млрд грн. На початок 2022 року в індустрії працювали 285 тис. ІТ-спеціалістів [5, с. 8]. Чи насправді продовжується приплив іноземних інвестицій у розвиток ІТ-сектору України? Що відбулось із інвестування в ІТ-спеціалістів, які займались розробкою продуктів для внутрішнього ринку? Адже, саме кваліфіковані кадри – найважливіший актив кожної ІТ-компанії, головна цінність та рушійна сила індустрії.

Питання важливості інвестування у людський капітал висвітлюється в працях багатьох вчених таких як, А. Чандлер, К. Ендрюс, А. Дж. Стрикленд, А. А. Томпсон, Г. Десслер, Г. А. Дмитренко, А. П. Сгоршин, Дж. Іванцевич та інших. Проте, дана ситуація на ринку кваліфікованих кадрів ІТ сфери спонукає більш детального та глибокого аналізу.

В часі війни, ІТ-індустрія, як й інші сфери, отримала збитки. Аналізуючи ринок, можна зазначити, що під зменшення інвестицій у першу чергу потрапили наступні категорії [6, с. 2]:

- спеціалісти, які працюють у вітчизняних компаніях для партнерів з українського ринку;
- ІТ-спеціалісти, які працюючи у міжнародних компаніях, надавали послуги для українського ринку;
- ІТ-спеціалісти, які працювали із ринками Росії та Білорусії.

ІТ-спеціалісти з аутсорсингових, аутстафінгових та продуктових компаній, які створювали продукти на інші світові ринки зазнали меншої кризи. Проте, у самих компаніях виникають питання з надходженням нових інвестицій. Велика кількість потенційних іноземних клієнтів та партнерів висловлюють свої побоювання щодо укладання чи навіть продовження контактів із спеціалістами, які локально знаходяться в Україні, оскільки тут зона високого ризику. Іноземні партнери бояться нестабільної геополітичної ситуації. На їхню думку, військова ситуація масштабно впливає на ефективність роботи, але, це не зовсім так. Українські компанії намагаються максимально зберегти своїх співробітників, організувати релокейт, надати можливість бути зі

стабільним зв'язком та продовжують розвивати як працівників, так і команди в цілому [5, с. 3–4].

Водночас, варто відзначити, що попит на високо-кваліфікованих кадрів зростає. Вітчизняні підприємства змушені конкурувати за таланти не лише одне з одним, але і з представниками інших країн. Особливо актуальним є питання відтоку спеціалістів серед осіб які, згідно з чинним законодавством України, можуть переїхати у іншу країну.

Насправді, до 2022 року, найбільший стрибок у відтоку кадрів відбувся у 2014–2015 рр., що обґрунтовується, військовими діями у східних та південних областях України [1, с. 4]. Що ж може зменшити відтік кваліфікованих кадрів серед українців і водночас збільшити інвестиції у людський капітал ІТ-сектору України?

Зокрема це – державні інвестиції в ІТ-освіту, збереження комфортного податкового законодавства, підтримка розвитку продуктивних компаній та стартапів, а також створення комфортного та безпечного зовнішнього середовища і дотримання захисту прав людини. До війни ІТ-сектор України був конкурентним за рівнем заробітної плати працівників, адже рівень купівельної спроможності фахівця був достатньо високим [2, с. 2].

Отже, українська ІТ-індустрія як невід'ємна частина глобальної креативної економіки безпосередньо залежить від талантів, знань та навичок фахівців, які працюють у галузі, а подальший фінансовий успіх – від кількості та якості кадрів. Потік як внутрішніх так і зовнішніх інвестицій у людський капітал ІТ сектору України можливий і у період війни [3, с. 4–5]. Для зменшення відтоку інвестицій варто продовжувати удосконалення наступних напрямків:

- розвитку системи освіти. Українські спеціалісти повинні й надалі удосконалюватись та залишатись кваліфікованими на ринку;
- консолідація зусиль для реформування податкового законодавства і збереження умов, які дозволяють індустрії розвиватися і бути конкурентоспроможною на міжнародному рівні;
- зміцнення іміджу України на міжнародній арені.

Список використаних джерел:

1. Асоціація «IT Ukraine» – Українська ІТ-Індустрія: перезавантаження в умовах війни. Асоціація «IT Ukraine» – Головна. URL: <https://itukraine.org.ua/ukrainian-it-industry-reboot-in-wartime.html> (дата звернення: 24.05.2022).
2. Бабак А. Рекордний ріст індустрії, роль айтивців у війні та оптимістичні прогнози на рік – кварталний звіт Асоціації IT Ukraine. ДОУ. URL: <https://dou.ua/lenta/news/research-of-the-association-it-ukraine/> (дата звернення: 24.05.2022).
3. Лемішовська О., Ходоровський В. Іт-технології в розвитку облікової методології. *Економіка та суспільство*. 2022. № 36. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-16> (дата звернення: 06.06.2022).

4. Мельник А. О., Прима В. І. ІТ-ринок в Україні: тенденції розвитку : Thesis. 2021. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/18922> (дата звернення: 06.06.2022).
5. Україна 2022. Як не втратити свій шанс стати сильною державою Український інститут майбутнього. *Український інститут майбутнього*. URL: <https://uifuture.org/publications/ukrayina-2022-yak-ne-vtratyty-svij-shans-staty-sylnoyu-derzhavoyu/> (дата звернення: 24.05.2022).
6. Strelnykov O. Українське ІТ на воєнних рейках – що відбувається з галуззю просто зараз і чого чекати після перемоги. *ДОУ*. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/ukrainian-it-during-the-war/> (дата звернення: 24.05.2022).

Ключові слова: людський капітал, інвестування, ІТ газуль, ефективність економічного розвитку.

Key words: human capital, investment, IT sector, the efficiency of economic development.